

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/54

KARAR NO : 1985/92

ÖZET : Yurtdışında sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenen ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalarla bağlantılı olan suçta ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ali Haydar Bayar, Eşref Yiğit Bener

O L A Y : Sanıklardan Haydar Bayarın Belçika Türkiyeli İşçiler Birliği yöneticilerinden olduğu, sanık Eşref Benerin de Belçikada Tıp ihtisası yaptığı ve sanıkların Ocak/1982 ayında Belçikada bir üniversite toplantısında devletimizin hariçteki itibar ve nüfusunun kıracak ve milli menfaatlara zarar verecek şekilde beyanda buldukları ezcümle sanık Eşref Benerin Türkiyedeki gelişmeleri marksist-leninist teori açısından açıklayan bir konuşma yaptığı Türkiyede aşırı sol tarafından sürdürülen halk hareketine karşı Amerikalıları eğittiği Türk Silahlı Kuvvetlerinin grev ve gösteri hürriyetlerini ortadan kaldırdığı, işkence metodu uyguladığı ve Türkiyede yaşayan oniki milyon kürt bulunduğunu bildirdiği, sanık Ali Haydar Bayarında düzenlenen bir işçi toplantısında aynı tarihte ülkemiz aleyhine yıkıcı, bölücü propaganda yaptığı ve sanıkların sol kuruluşlarla işbirliği yaptıkları ileri sürülerek TCK'nun 140.,173/suçmaddelerle tecziyeleri istemiyle İstanbul C.Savcılığı'nın 13.10.1982 gün, 238 sayılı iddianamesiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 6.Ağır Ceza Mahkemesi, 15.11.1982 gün, 1982/219-342 sayı ile; atılı suçların sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olduğu,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 25.2.1985 gününde esas 1982/669, karar 1985/14 sayı ile; atılı suçun sıkıyönetim bölgesi dışında Brükselde işlendiği ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla bağlantılı olmadığı,

Gerekçeleriyle mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 9.4.1985 gün, 55 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A.Mazhar Akman, Necati Karakış, A.Vahap Özaslan ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 20.5.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yar

dımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıkların üzerlerine atılı suçu yurt dışında, Belçikada işledikleri ileri sürüldüğünden görev sorununun çözümünden önce Türkiyede yargılanıp yargılanmayacaklarının açıklığa kavuşması gerekmektedir.

Sanıklar Türk vatandaşı olmalarına ve TCK'nun 4.maddesinde (bir Türk veya yabancı,yabancı memleketlerde Türkiye devletinin emniyetine karşı bir cürüm irtişap ederse hakkında resen takibat yapılarak cezalandırılacağı) belirtilmesine ve sanıklara atılı eylem iddianamede belirlendiği gibi TCK'nun 140.,maddesinde gösterilen suç olup bu suç Türkiye Devletinin emniyetine ve 3038 sayılı kanunla yapılan değişikliğe göre, devletin şahsiyetine karşı cürümlerden olmasına binaen,devletin kendisini koruma, diğer bir deyişle meşru müdafasına matûf bulunan bu hüküm muvacehesinde resen takibat yapılması bu suçdan dolayı Ceza Usulü Hukukuna göre Milli yetki kavramı uyarınca sanıkların Türkiyede ve Türk yargı organlarıncaya yargılanması gerekmektedir.

Sanıklara atılı suçun 12.9.1980 tarihinde bütün yurttan ilân olunan sıkıyönetimden sonra Ocak/1982 ayında ve yurt dışında işlendiği anlaşılmaktadır. Halen Türkiyede sıkıyönetim uygulaması da devam etmektedir.

Bir suça ait davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülebilmesi genelde 1402 sayılı Yasa'nın 15.maddesi kapsamında olmasına veya aynı Yasa'nın 13/b.maddesinde belirtildiği veçhile sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç ile umumi ve müşterek gaye içerisinde irtibatlı bulunması şartına bağlıdır.

Dava konusu suçu işleyenlerin amacı,cumhuriyeti,vatan ve milletin bölünmezliğini,bağımsızlığını,bütünlüğünü,milli güvenliği tehlikeye düşürmeye temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik olduğundan,bu suçun MGK'nin 7 sayılı kararının 4.maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Sanıkların Belçikada bir üniversite toplantısında Türkiyedeki gelişmeleri marksist-leninist teori açısından açıklayan bir konuşma yaptıkları,Türkiyede aşırı sol tarafından sürdürülen halk hareketine karşı Amerikalıların eğittiği Türk Silahlı Kuvvetlerinin grev ve gösteri hürriyetlerini ortadan kaldırdığını,işkence metodu uygulandığını ve Türkiyede yaşayan 12.000.000 kürt bulunduğunu bildirdikleri ve bir işçi toplantısında da Türkiye Alephine yıkıcı-bölücü propaganda yaptıkları ve sol kuruluşlarla işbirliği yaptıkları ileri sürülmesine göre,bağımsız bir kürt devleti kurulması amacını gerçekleştirmek için faaliyet gösteren dernekler ve yasa dışı örgütlerin amacı paralelinde eylemde buldukları anlaşılmalı ve bu tür yasa dışı

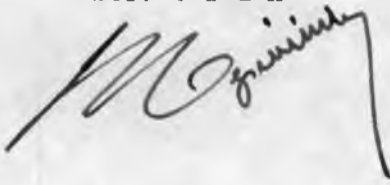
kuruluşlar (DDK.,PKK.,VS) gibi haklarında sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalar olduğu bilindiğinden,1402 sayılı Yasa'nın 13/b. maddesindeki genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantı bulunması koşulu gerçekleşmiştir.

Açıklanan bu nedenlerle davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 25.2.1985 günlü,esas 1982/669,karar 1985/14 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına üyelerden Ali Mazhar Akman,Vahap Özaslan ve Muammer Aksüt'ün karşıoylarıyla ve oyçokluğuyla 20.5.1985 gününde kesin olarak karar verildi.

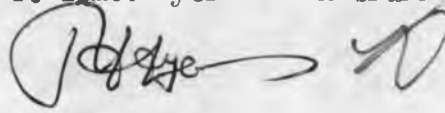
Başkan

Servet Tüzün

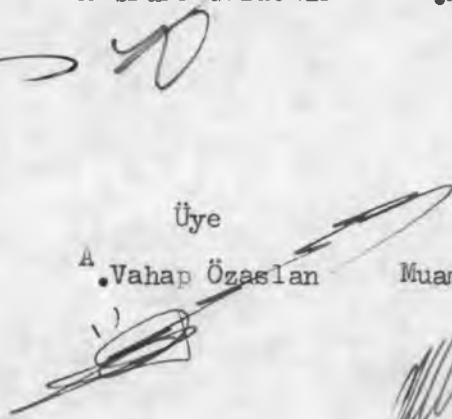
Üye

Y. İsmet Ayer

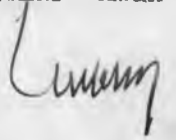
Üye

Mebrure Gözdemir

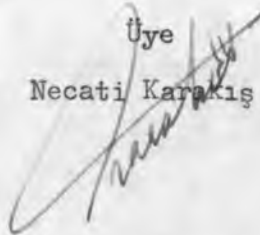
Üye

A.Mazhar Akman

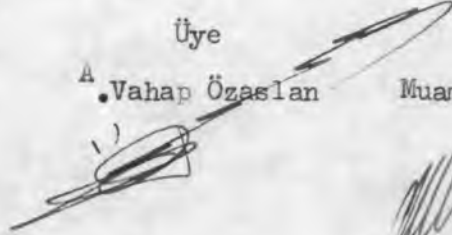
Üye

Necati Karakış

Üye

A.Vahap Özaslan

Üye

Muammer Aksüt

G/T.